

Občianske združenie PreHradište

Prvopočiatky spoločnej činnosti aktívnych obyvateľov Hradišťa siahajú až niekde do roku 2001, keď sa na podnet vtedajšieho starostu Jozefa Váľkovca a Ing. Martina Falt'ana začali schádzať na obecnom úrade terajší členovia pri tzv. projekte načúvania. Tento projekt bol zameraný na vypracovanie PHSR (plán hospodársko-sociálneho rozvoja) obcí, pre obce v mikroregióne Hornohrad. Úlohou aktivistov bol zabezpečiť prieskum potrieb občanov v obci Hradište v rámci hospodársko-sociálneho rozvoja obce a taktiež zistiť ich podnety, čo by v obci bolo potrebné zlepšiť alebo odstrániť k lepšiemu životu. Už počas týchto spoločných sedení, si uvedomili široké možnosti takejto spolupráce pri skvalitňovaní života v obci. Pochopili, že v nasej obci chýba skupina aktívnych ľudí, potrebná pri rozvoji obce v spolupráci s obcou, nejaká skupina ľudí, ktorá by organizovala v obci rôzne podujatia, brigády a akcie a pod... Niečo ako poľovníci, alebo hasiči, ale nezávislú od nejakého centrálného vedenia, najlepšie mimovládnu organizáciu tzv. Občianske združenie. Ďalším veľkým podnetom či už vlastne štartérom spolupráce, bola malá rodinná akcia rodín Petra Katonu, Júliusa Katonu a Jozefa Němca na Benčierke v roku 2003, ktorí sa zhodli na tom, že to miesto je priam stvorené na športovo-zábavné podujatie pre deti veľkého rozsahu. Na základe tejto myšlienky, menovaní na druhý deň oslovili starostu obce, ktorému sa nápad pozdával a zvolal partiu nadšencov z projektu načúvania a nasledujúci rok 2004 v prvý júlový víkend leta sa uskutočnil prvý ročník Benčerkýlandu, ktorý bol aj takým testom budúcej spolupráce budúcich členov Občianskeho združenia PreHradište. Už počas príprav akcie sa uvažovalo o založení združenia. Peter Katona sa v tom čase aktívne podieľal na budovaní informačných centier na vidieku tzv. iDomov, ktoré v okrese Poltár realizoval v tom čase Národný úrad práce v rámci projektov z eurofondov. Medzi rôznymi aktivitami projektu bolo realizované aj vzdelávanie zamerané na budovanie Občianskych združení na vidieku.

V rámci tohto vzdelávania boli pripravované stanovky ako aj všetky potrebné podklady k oficiálnemu založeniu združenia. V tom čase teda Peter Katona, Jozef Němec a Július Katona skúšobne zaregistrovali Občianske združenie pod názvom ROH (Rozvoj obce Hradište) na ministerstve vnútra. Podklady zaslané na ministerstvo vnútra však nespĺňali všetky náležitosti zákona č. 83/1990 Z.z. o združovaní občanov a podobný názov už bol zaregistrovaný inou organizáciou. Dané nedostatky sa urýchlene odstránili, vymyslel sa nový názov a v októbri roku 2004 oficiálne vzniklo združenie pod názvom OZ Rozvoj Hornohradu. Prvotný cieľ OZ Rozvoj Hornohradu bol zameraný hlavne na:

- a) komplexný rozvoj obce Hradište a regiónu Hornohrad
- b) riešenie otázok miestneho záujmu, regionálna spolupráca a propagácia regiónu
- c) podpora a organizovanie vzdelávacích, kultúrnych a športových aktivít
- d) spolupráca so samosprávami v regióne pri projektoch na rozvoji regiónu
- e) zameranie sa na zvyšovanie informovanosti občanov a na zlepšenie prístupu k výpočtovej technike a internetu.

Január 2006 - zmena názvu na OZ PreHradište

V roku 2008 prijalo združenie nový predmet činnosti:

- f) záchrana a revitalizácia ovocných sádov v Hradišti

Ovocný sad je momentálne pre OZ kľúčovou aktivitou, združenie otvoril dvere k napĺňaniu jeho hlavného cieľa, ktorým je vytvorenie pracovných miest pre miestnych ľudí a získanie prostriedkov na napĺňanie ďalších cieľov a programov OZ PreHradište v priebehu jeho činnosti.

V roku 2015 prijalo združenie nový predmet činnosti:

g) vydavateľská činnosť:

- vydávanie kníh, máp, zborníkov
- vydávanie novín a časopisov – periodických a neperiodických publikácií
- vydávanie hudobnín
- vydávanie manuálov pracovných činností
- nakladanie s výsledkami duševnej tvorivej činnosti so súhlasom autora

h) prevádzkovanie strelnice

Občianske združenie PreHradište má k 1.1.2020 dvanásť členov :

- predseda – Mgr. Peter KATONA
- podpredseda – Nataša ISKROVÁ
- hospodár – Július KATONA ml.
- členovia výboru – Ing. Martin FALŤAN
- Juraj KUDLÁK ml.
- kontrolór – Anna SUJOVÁ
- členovia – Róbert KATONA
- Drahoš KATONA
- Jozef PODSKLÁN
- Milan NOSÁĽ
- Pavol ČIČMANEC
- Tatiana VAVRUŠOVÁ

- členovia ktorý pôsobili v OZ: Jozef Němec, Jozef Válkovec, Daniel Falťan, Elenka Katonová, Kamila Valkovcová, Pavol Lašák.

Úspešné projekty:

- 2005 Projekt **Dotazníky** - CPK Poltár
- 2006 „**Hradišská Lačnovka**“ - Nadácia BAUMIT
- 2007 „**BenčerkýLand pre všetky deti**“ - Nadácia VÚB
- 2008 „**Koruna ku korune**“ - Nadácia Slovenskej sporiteľne
- 2009 „**BenčerkýLand pre všetky deti**“ VúC BBSK
- 2015 „**Národný projekt Vybrané aktívne opatrenia na trhu práce**“ zamestnanie 2 pracovníkov - Úrad práce - projekt zamestnanosti
- 2016 „**Medzinárodný deň detí na Hradišti**“ - VÚC BB
- 2016 projekt „**Štartovač**“ na „**Zborník zo stretnutia priateľov regionálnej histórie II.**“
- 2017 „**Medzinárodný deň detí na Hradišti**“ - VÚC BB
- 2018 „**Medzinárodný deň detí na Hradišti**“ - VÚC BB
- 2018 projekt **Zelená nafta UKSUP**
- 2019 „**Medzinárodný deň detí na Hradišti**“ - VÚC BB

Vydané publikácie :

- 2007 – 2017 obecný časopis „**FRFĽOŠ**“ – 37 čísiel
- 2015 Kniha „**Zažili sme vojnu**“ – 2680,15 eur
- 2016 „**Zborník zo stretnutia priateľov regionálnej histórie II.**“ – 3049,97 eur
- 2017 „**Zborník zo stretnutia priateľov regionálnej histórie III.**“ – 1498,89 eur

Akcie minulé a terajšie ktoré financuje a organizuje OZ PreHradište:

- Čo rok dal
- Koštovka domácich vín
- Súťaž v streľbe zo vzduchových zbraní
- „BenčerkyLand pre všetky deti“ 2004 - 2009
- Deň detí na Hradišti
- Nohejbalový turnaj
- Vatra SNP
- Jablkový festival
- Mikulášsky večierok
- Mikulášske balíčky
- Silvestrovská veselica

Akcie minulé a terajšie na ktoré OZ PreHradište prispieva:

- Hradišské páračky
- stavanie mája
- účasť na Cinobanskom kotlíku
- 8. Máj
- Výstup na Jaseninu
- účasť na Brdárskej kapuste
- Stretnutia priateľov regionálnej histórie
- Stolnotenisový vianočný turnaj

Okrem spomenutých financovalo, prispievalo alebo organizovalo aj množstvo jednorázových akcií ako napr. :

- kultúrne vystúpenia a občerstvenia pri návštevách z Čabasabady
- nové uniformy pre všetkých členov DHZ v 2009
- účasť na klobásovom fesivale v Békeškej Čabe
- výlet na kúpaliská v Maďarsku
- dresy na minifutbal na Hornohradské športové dni
- výročie 600 rokov prvej písomnej zmienky o obci (stretnutie rodákov)
- vystúpenia na vydávaní Hradišskej monografie
- príspevky pre Jednotu dôchodcov
- nákup fotografií z TASR
- vstupenky na viacero divadiel v okolí a v obci
- „Klbásový festival“
- Účasť na Gurmánskych dňoch v Kokave nad Rimavicou
- rôzne finančné dary pre jednotlivcov alebo organizácie z obce
- výlet do Osvienčimu a Krakova
- príspevok na akciu 80 rokov Ladislav Banga
- príspevky na Memoriál Viliama Henžela

Občianske združenie bolo spoluzakladateľom a spolu iniciátorom, pri založení a jeho členovia pomáhali pri vydávaní miestneho časopisu „FRFLOŠ“ a podieľali sa aj na Hradišskej monografii 2014. Taktiež pri zbieraní podkladov do tejto knihy.

Občianske združenie sa aktívne zapája do rozvojových programov pre rozvoj regiónu. Sme členmi MAS Hornohrad (miestna akčná skupina) a Partnerstva pre rozvoj regiónu Poltár.

Taktiež sme členmi Akčnej Rady pre rozvoj okresu Poltár v rámci Akčného plánu pre najmenej rozvinuté okresy.

Aktívne niekoľko rokov spolupracujeme so „Spolkom za Čabasabady“ z družobnej obce Čabasabady v Maďarskej republike, s ktorou má Občianske združenie podpísanú dlhodobú zmluvu o spolupráci od roku 2008.

Spolupracujeme so združením Michala Šestáka, Priatelia História Novohradu.

MOTTOM nášho združenia je : Z ÚCTY K NAŠIM PREDKOM, PRE NAŠICH POTOMKOV